

Gentse spelotheken | Gentblogt

Weet u nog die keer dat ik een hoop [oud speelgoed](#) kwijt moest geraken? Dankzij uw reacties kwam ik bij Martine Van Limbergen van vzw Jong terecht. Ik ging een hoop puzzels afgeven in de spelothek en ontmoette een zeer gedreven vrouw met het hart op de juiste plaats. Een gesprek drong zich op.

GB: Het is een beetje een logische vraag, maar wat is een spelothek? Hoe moet ik me dat voorstellen?

Martine: Een spelothek is een plek waar men speelgoed kan uitlenen maar het is meer dan dat. Er zijn zeven buurtspelotheken in Gent en allemaal proberen ze op hun manier een warme plek in de wijk te zijn voor jonge gezinnen. Ze organiseren ontmoetingsmomenten voor ouders en kinderen. De kinderen kunnen er samen spelen. Ouders vinden elkaar aan de koffietafel, leren er andere jonge gezinnen kennen, kunnen er hun zorgen delen. Nu en dan organiseert de spelothek een uitstap, een feestje of een andere leuke activiteit. Bezoekers kunnen in de spelothek terecht met vragen rond opvoeding en ontwikkeling, onderwijs en vrije tijd.

De meeste spelotheken hebben een ontmoetingsruimte en een lokaal voor speelgoed. De collectie spelmateriaal is niet overal even groot maar ze is altijd ingedeeld volgens de ontwikkelingsschijf. Spelen is leren... Het ene spel stimuleert eerder de verstandelijke ontwikkeling en met het andere oefent de speler zijn sociale vaardigheden. Andere spellen stimuleren vooral de ontwikkeling van de motoriek. Dat wordt handig aangeduid met kleurtjes en symbolen. De spelothekmedewerkers helpen de bezoekers graag met het uitzoeken van een spel en geven er met plezier wat extra informatie over.

Meestal zijn de bezoekers buurtbewoners. Sommige buurtspelotheken vinden dat een voorwaarde om lid te worden maar in Speel-o-theek Pipo in de Rabotwijk en Spelothek Speelvogel in de Brugse Poort speelt dat geen rol.

GB: Wie kan bij jullie terecht? Geven jullie ook advies aan de ouders, bijvoorbeeld welk speelgoed het meest geschikt is?

Martine: Een buurtspelothek richt zich vooral tot jonge gezinnen. Sommige spelotheken hanteren een maximumleeftijd. In Speel-o-theek Kiekeboe in Sint-Amandsberg kunnen baby's, peuters en kleuters en kinderen in het eerste leerjaar lid zijn, in Speelvogel op de Brugse Poort is er geen leeftijdsgrens.

GB: Waar komt het speelgoed vandaan? Zijn jullie nog op zoek naar speelgoed en aanvaarden jullie alles of enkel educatief verantwoord speelgoed? Ik heb wel eens gehoord dat knuffelbeesten niet zo snel aanvaard worden omwille van de hygiëne.

Martine: Speelgoed wordt meestal gekocht maar natuurlijk zijn giften welkom. Het materiaal moet wel aan een paar voorwaarden voldoen. In de eerste plaats moet het stevig en veilig zijn. Het gaat door veel handen en het kost tijd om het klaar te maken voor de uitleen.

Ten tweede moet het gemakkelijk te onderhouden zijn want het wordt gewassen of ontsmet voor het weer op het rek gaat. Dat is een van de redenen waarom er geen knuffels op het rek liggen: ze zijn niet gemakkelijk schoon te houden. Elke spelothek bepaalt zelf wat ze aankoopt of in de collectie opneemt. Er wordt rekening gehouden met de vraag van de bezoekers en er wordt voor gezorgd dat het aanbod divers is. Er moet voldoende aanbod zijn voor elke leeftijdsgroep maar ook voor elke ontwikkelingscategorie.

GB: Wat me opvalt, is dat hier ook boeken staan. Is dit in alle spelotheken het geval of typisch voor de Brugse Poort? Is dat niet eerder iets voor een bibliotheek?

Martine: De spelothek van de Brugse Poort is op dat vlak inderdaad een buitenbeentje. Speelvogel is in de bibliotheek gevestigd. Ik vind dat boeken echt in een spelothek thuis horen. Lezen en voorlezen zijn zeer belangrijk voor de ontwikkeling van een kind en worden door het aanbod van boeken aangemoedigd. Sommige spelotheken gaan er nog verder in. Zo kan je in Baloe, in de omgeving van de Sleepstraat, verteltassen ontlenen. In zo'n tas zit een voorleesboek, een leesboek, een informatief boek en een spel en meestal ook suggesties over hoe je ermee aan de slag kan. De tassen worden ook gebruikt door vrijwilligers die aan huis gaan voorlezen.

GB: Hoe lang bestaan spelotheken eigenlijk al in Gent? Zien jullie verschuivingen bij de beginperiode, ander speelgoed, ander doelpubliek,...

Martine: Ik kan niet precies op deze vraag antwoorden omdat ik alleen kan vertellen hoelang buurtspelotheken bestaan. Er zijn namelijk ook andere spelotheken zoals de spelothek van het Groot Begijnhof. Die spelothek richt zich vooral naar mensen met een handicap en thuisbegeleiders. De oudste buurtspelothek is Kiekeboe, die veertien jaar geleden opgericht is. De jongste zijn Speelvogel en Speelsproet die dit jaar hun zesde verjaardag vieren. De buurtspelotheken vindt men vooral in kansarme wijken maar richten zich niet uitsluitend tot een kansarm publiek. Integendeel, het is juist fijn dat alle jonge gezinnen er over de vloer kunnen komen. Kinderen brengen mensen bij elkaar.

De maatschappelijke tendensen zijn ook in de spelothekwerking te zien. Een van de zaken die mij het meeste opvalt, is dat de activeringspolitiek zeer goed werkt: het aantal thuiswerkende ouders is enorm gedaald de afgelopen tien jaar. Het is minder druk aan de koffietafel omdat de moeders aan het werk zijn. Bij het speelgoed blijven de klassiekers het goed doen: poppen, kook- en eetgerief, Playmobil en Lego, Uno en Monopoly, fietsen...

GB: Organiseren jullie ook bepaalde activiteiten, bijvoorbeeld voor ouders of kinderen?

Martine: Elke spelothek werkt mee aan het jeugd aanbod in zijn wijk en organiseert activiteiten voor zijn leden. Er zijn knutsel- en voorleesmomenten, ontmoetings- en gesprekmomenten: een losse babbel of een themagesprek. We werken daarvoor vaak samen met INLOOPteams, jeugdwerkers en andere collega's uit de buurtorganisaties. Bijna elke spelothek heeft ook een eigen project lopen, afhankelijk van de noden van de buurt. Ik vermeldde al de voorleestassen in Baloe. Speelsproet heeft Pimpampoentje: vrijwilligers helpen kinderen de overstap maken van de kleuterklas naar het eerste leerjaar. Pipo heeft zijn meters en peters van de Rabotwijk: vrijwilligers die tijdens het schooljaar wekelijks een uurtje bij hun metekindje aan huis gaan om het te helpen met schoolse taken en ondertussen Nederlands te oefenen...

Wil je weten of er een spelothek bij jou in de buurt is of wil je meer informatie over de openingsuren of een speciaal project, dan kan je terecht op de website van [vzw JONG](#).